

היום נלמד בעזרת ה':

ברכות דף כא

ברכת המזון שלאחר האכילה, וברכת התורה שלפני הלימוד הם מדאורייתא. הגמרא דנה האם ברכת המוציא שלפני המזון וברכת התורה שלאחר הלימוד הם גם מדאורייתא.

המסופק האם קרא קריאת שמע ואמת ויציב, מה דינו: חוזר או לא? וכן כשמסופק האם בכלל התפלל?

אמר רב יהודה: אם היה עומד באמצע התפילה ונזכר שכבר התפלל, צריך להפסיק אפילו באמצע הברכה. לעומת זאת אם טעה והתחיל להתפלל 'שמונה עשרה' של חול בשבת, ונזכר באמצע הברכה, צריך לסיים את אותה ברכה. (הטעם שבשבת מסיים את הברכה, כיון שגם בשבת היה צריך להתפלל 'שמונה עשרה' ברכות, אלא שחכמים לא הטריחו משום כבוד השבת, ותיקנו רק ברכה אחת אמצעית).

מי שכבר התפלל, ונכנס לבית הכנסת כשהציבור מתפללים, אם יכול לחדש דבר בתפילתו (= שהתחדש לו עכשיו דבר שלא היה צריך לבקש עליו קודם) יחזור ויתפלל.

מי שבא לבית הכנסת כשהציבור כבר בתפילת 'שמונה עשרה': לדעת רב הונא אם יכול להתחיל 'שמונה עשרה' ולגמור לפני שיגיע הש"ץ (בחזרת התפילה) ל"מודים אנחנו לך" - יתחיל להתפלל. ואם לא, לא יתחיל וימתין עד לאחר מכן. לדעת רבי יהושע בן לוי אם יכול לגמור לפני שיגיע הש"ץ לקדושה - יתחיל להתפלל, ואם לא, אסור לו להתחיל להתפלל.

בתפילת 'שמונה עשרה' אסור להפסיק אפילו לעניית 'יהא שמייה רבה מבורך'.

כל המלמד את בנו תורה מעלה עליו כתוב כאילו קיבלה מהר סיני.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

למדנו במשנה שרבי יהודה סובר שלבעל קרי מותר לברך ברכות קריאת שמע וברכת המזון. הגמרא דנה מה דעתו של רבי יהודה לגבי לימוד תורה לבעל קרי:

הגמרא מנסה להוכיח מהמשנה לקמן שמביאה את דעת רבי יהודה לגבי זב שראה קרי, ונדה שפלטה שכבת זרע, והמשמשת שראתה דם, מותרים ללמוד תורה ללא טבילה. משמע שרק במקרה כזה - שהאדם שנטמא בקרי כבר היה טמא בכל מקרה מחמת היותו זב - הוא פטור מטבילה (כיון שהטבילה ממילא לא מטהרת אותו). אבל בעל קרי רגיל חייב בטבילה בשביל דברי תורה.

למסקנת הגמרא: רבי יהודה אכן סובר שבעל קרי אסור ללמוד תורה, ומה שהתיר לבעל קרי לברך ברכות ק"ש וברכת המזון - משום שלדעתו הם נחשבים כ'הלכות דרך ארץ' שמותר לבעל קרי לעסוק בהם.

מושגים בדף

זב שראה קרי: זב שראה שתי ראיות של זוב טמא שבעה ימים וצריך לטבול במים חיים, ואם ראה שלוש ראיות צריך בנוסף להביא קרבן. במקרה זה טומאת זיבה באה לו לפני טומאת קרי. **נדה שפלטה שכבת זרע:** אשה הפולטת שכבת זרע דינה כבעל קרי, ואם היא נדה ופלטה שכבת זרע (מתשמיש שלפני נדתה) הרי היא טמאה גם מצד נדתה וגם מדין בעל קרי. **המשמשת וראתה דם:** כאן טומאת קרי באה לה לפני טומאת נדתה. **הלכות דרך ארץ:** ברייתות העוסקות בדרכי הנהגתם של תלמידי חכמים.